

Uroš Timić

**OSMI
ŽIVOT**

■ Laguna ■

Copyright © 2014, Uroš Timić
Copyright © ovog izdanja 2015, LAGUNA

Republika Srbija
MINISTARSTVO
OMLADINE
I SPORTA

Projekat „Literarni Onlajn Inkubator“
sprovodi Centar za omladinu
TVOJA SRBIJA, a finansira Ministarstvo
omladine i sporta Republike Srbije

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Lazi,
anđelu koji će zauvek živeti u meni*

PROLOG

Svakog jutra umirem ponovo,
svake se noći ponovo rađam,
ja koji sam svetlo svog mraka,
ja koji sam oproštaj svog greha,
ja koji sam blagoslov svoje kletve,
ja koji sam život svoje smrti,
ja koji sam san svoje jave.

Ja sam i najlepší i najružniji,
ja sam i najsvetiji i najgrešniji,
ja sam i najsrećniji i najtužniji,
ja sam i najponosniji i najstidljiviji,
ja sam i najumorniji i najsvesniji,
ja sam i živ i mrtav!

Prvo poglavlje

PAD

Mračna, ali izuzetno vedra prolećna noć prostirala se svuda oko mene. Ništa, baš ništa nije bilo neobično, niti je bilo šta ukazivalo na bilo kakvu promenu – bilo je, takoreći, manje-više dosadno. Ja, mali nestašni dečak, bio sam na terasi svog stana na petom spratu, igrao se dodavanja lopte sa sestrom, dok su naši roditelji čavrljali i ispijali poslednju kafu u tom danu. Negde u daljini čuo se cvrkut ptica, žagor dece još nestašnije od mene, koje su roditelji puštali da ostanu napolju malo duže, i uobičajeni saobraćajni zvuci. Meni je bilo lepo, obožavao sam svoje roditelje, svoju sestru i naše neizbežno večernje okupljanje na terasi. Ništa nije pripremalo događaj koji je usledio, ništa nije nagovestilo da će se to desiti... Ali, velika crna rupa našla je način da poništi sve zakone prirode i da se formira baš tu, na sredini moje terase. Pogledao sam u roditelje... i dalje su ispijali kafu, kao da ne primećuju neobjašnjivu pojavu koja im je tu – pred nosom. Sestra je i dalje s osmehom na licu šutirala loptu

ka zidu. A ja... osećao sam da je rupa došla zbog mene, da me zgrabi, pojede i uvuče u svoje beskrajno crnilo, i znao sam da ne smem da joj to dozvolim. Ali zvala me je, privlačila me je sebi dok sam pokušavao da joj se oduprem. Čudno, zašto se svi prave šašavi? Pa rupa je tu, njima pred nosom, a oni je izgleda ne vide, ili je jednostavno ignorišu? Hteo sam da pobegnem, da viknem, ali nisam mogao, rupa mi nije dala. Konačno, posle sveg opiranja i mojih neuspešnih pokušaja da joj pobegnem, ta neobjašnjiva crna pojava me je progutala. I propao sam pravo kroz tu rupu na terasi!

Da li sam mrtav? Oko mene kao da se ništa nije promenilo: noć je i dalje vedra, čuju se deca i ptice... Pa gde sam ja to? Propao sam kroz rupu na terasi, i izgleda da sam se našao ispred svoje zgrade. Ali, ništa me nije bolelo, ništa nije bilo polomljeno. I kako to da sam zapravo živ? Ustao sam normalno, kao da nisam upravo pao sa petog sprata visokog solitera. Krajnje čudno čak i meni, dečaku od pet godina.

Pogledao sam okolo. Nigde u blizini nije bilo ljudi, bio sam sasvim sam. A onda sam ih ugledao kako izlaze iz zgrade – roditelji i sestra. O, dobro je, krenuli su da me traže! Bio sam samo na desetak metara od njih, ali oni, kao da me nisu videli, krenuli su u suprotnom smeru od mesta na kom sam se nalazio. Mama! Tata! Ništa... Ne čuju me, udaljavaju se. Odlaze sve dalje od mene, a ja ne mogu da ih stignem – zapravo, ne mogu da se pomerim. Sada su već sasvim daleko, jedva da ih vidim, a ja stojim sam ispred zgrade... sasvim sam... Osećam da me noge izdaju, osećam da me snaga izdaje i polako tonem... gubim svest i nestajem iz toga čudnog sveta...

* * *

Porodica je, kažu, najveće bogatstvo koje čovek poseduje, a ništa ne košta. To je prva zajednica kojoj pripadneš, prvi ljudi koje upoznaš, prve osobe koje zavoliš. Prve reči nauče se upravo u toj zajednici, prvi osmeh podariš njima, prvi plač podeliš s njima. Porodica je, drugim rečima, sve. Tako je bio vaspitan i Vladimir Mitić, petogodišnji dečak iz malog, krajnje nebitnog grada, koji je živio u još manje bitnom naselju, s još manje bitnim ljudima. Ali, malom Vladi je sve to bilo i više nego bitno. Bio je miljenik u svom malom prelepom carstvu kojim je, kako mu se činilo, vladao. Pa da, zato su ga valjda i zvali Vlada. Mali dečak bio je kao i svaki stanovnik toga naselja – nebitan. Jednostavno, samo je postojao i ništa više. Svakodnevno su ga okruživali najobičniji ljudi, komšije, od kojih je najškolovaniji bio nekakav pravnik sa poluzavršenim fakultetom koji je radio u obližnjem sudu na mestu kurira. Vladini roditelji bili su takođe obični radnici po firmama koje samo što nisu objavile bankrot i svakog trenutka pretio im je otkaz, ali na to stanje, koje traje već više godina, bili su navikli, i nisu se obazirali. Da, bila je to srećna nebitna porodica u srećnom nebitnom naselju. Voljen u porodici, obožavan u komšiluku, petogodišnji Vlada bio je uspešni vladar svoga nebitnog carstva.

Možete misliti kako je bilo malom Vladi kada je odlučeno da će morati da ide u obdanište... Vladina bebisiterka poginula je u tragičnoj nesreći... jadna devojka od dvadesetak godina... Vladi će nedostajati ona i njen istovirani momak sa čudnim crvenkastim očima i njihovo svakodnevno zatvaranje u sobu Vladinih roditelja, dok

je on mogao u svojoj da radi šta je hteo... Da, bila je to divna devojka... samo da nije sela na taj motor. A u to vreme teško je bilo naći tako dobru i poštenu bebisiterku. Zato su gospodin i gospođa Mitić, čija su cenjena imena bila Zoran i Hristina, odlučili da malog Vladu upišu u obližnje obdanište.

Naravno, Vlada tada nije znao da način života koji su vodili on i njegova okolina nije i jedan jedini način života, a to svakako podrazumeva da mali Vlada neće biti vladar u svom dodatom okruženju.

I tako su se narednog dana Mitići, sa malim Vladom, uputili u dečaku nepoznatom pravcu. Obdanište je bilo smešteno u lepoj visokoj zgradi boje cigle, ispred koje se, tako tipično, nalazilo dečje igralište. Na prvi pogled, malom Vladi učinilo se da to i nije tako loše mesto... Pa, hej, možda će steći drugove, možda će za voleti vaspitačicu, možda i nije sve tako crno kao što je umislio?! Kada su ga Zoran i Hristina kroz dugačak hodnik uveli u malu, zadimljenu prostoriju, prvo što je Vlada ugledao bila je velika, debela žaba krastača koja je sedela za stolom, pušila i nešto piskarala po svesci... barem je tako izgledalo.

– O, vi mora da ste Mitići... oče... a-hm... a-hm... (iskašljavala se) očekivala sam vas... sedite... Moje ime je Zorica, ali poznatija sam kao Zorka.

I tako je kroz taj jaki, nimalo prigušivani kašalj, žaba krastača s riđom kosom i cvetnom bluzom, objašnjavala Mitićima kako su doneli najbolju odluku jer je *Duga* najbolje obdanište u gradu itd. Što se malog Vlade ticalo, on je samo jedva čekao da zбриše iz te prostorije u kojoj mu nije bilo nimalo prijatno, i upozna neka druga, prijatnija, i svakako lepša lica. Kada je agonija u džinovskoj pepeljari,

domu žabe krastače, prošla, Mitići su pošli za direktorom Zorkom u pravcu jedne od prostorija u dugačkom hodniku kroz koji su malopre prošli.

– Verka... dovodim ti jednog novog ovde! – objavila je direktorka kao da je reč o robijašima ili nečemu sličnom, a ne o petogodišnjacima.

Verka je izašla pred Mitiće, i Vladi se učinilo da je ugleđao jednu od veštica iz crtanog filma ili iz bajke. Kukast nos, masna crna kosa... Uz to, vaspitačica Verka izgledala je kao da je noge jedva drže.

– Ooo... pa dobro vi nama došli! – uzalud se Verka trudila da bude ljubazna, glas joj je zvučao kao da je gonič robova, a izraz lica pre oslikavao feudalca koji je upravo dobio još jednog kmeta.

Vladi nije bilo jasno zašto se njegovi roditelji smeju i tako ljubazno razgovaraju s ove dve čudne i jezive žene, kada bi trebalo da sve troje pobegnu odatle. Ali pre nego što je stigao da išta kaže, Verka ih je bukvalno ugorala u prostoriju ispred koje su se nalazili, a u kojoj su bili Vladini vršnjaci, očiju uprtih u novopridošlice pred vratima. Vlada je primetio da nijedno od dvadesetak dečjih lica ne krasi osmeh niti išta nalik njemu; u najboljem slučaju, izrazi su im bili zbunjeni ili su oslikavali radoznalost. Mitići i nova Vladina vaspitačica još su nekoliko minuta nešto komentarisali, dok je Vlada razmenjivao zbunjene poglede s decom iz grupe, a zatim se Hristina sagnula prema Vladi i s tužnim pogledom u očima rekla mu:

– Vlaki, tata i ja sada idemo, a ti slušaj ovu tetu i budi dobar, važi? – pa ga je nežno poljubila u obraz.

– Doći ćemo po tebe dok trepneš – dodao je Vladin tata i takođe poljubio sina.

Kada su se okrenuli i uputili ka vratima, Vlada je, kao pravi mali kmezavac, počeo histerično da plače i grli maminu suknju... mada je gospođa Mitić nosila pantalone.

– Vlado!

– Vlaki, sine, budi dobar, deca te gledaju...

– O, ne brinite za to – ubacila se Verka ponovo u razgovor – uobičajena reakcija. Ali videćete, zavoleće on ovo mesto... kao i svi drugi – ove poslednje reči izgovorila je sa čudnom jezom u glasu, i neprijatnom ali skoro neprijetnom pauzom među njima.

Zoran je posle kraćeg ubeđivanja vratio Vladu u grupicu uz obećanje da će on lično s posla doći po njega pre nego što i primeti da je otišao. Mali Vlada konačno se smirio i očima crvenim od plakanja gledao kako njegovi roditelji odlaze i ostavljaju ga među svom ovom nepoznatom decom kojom „upravlja“ mešavina Ursule i veštice iz „Uspavane lepotice“.

Naravno da Ursula-Grdana, koju su ovde iz nekog razloga zvali Verka, nije sačekala ni da gospodinu i gospođi Mitić propisno vidi leđa da bi pokazala svoje pravo, ne tako dobro sakriveno lice. Zgrabila je malog Vladu iznad lakta, zarivajući mu kandže u meso, i s velikom dozom zlobe u glasu rekla:

– Slušaj, mamina mazo, ako zaplačeš ili napraviš neku drugu glupost, šaljem te u podrum. Posle njega ovo će ti izgledati kao Diznilend!

Vlada nije imao pojma šta je upravo rekla ova spodoba, samo je shvatio da kod nje plač nije opcija kojom će dobiti ono što želi, tako da je tužno klimnuo glavom i odmaknuo se od užasavajućeg prizora koji ga je držao za ruku.

Ostatak boravka u obdaništu toga dana bio je za Vladu više nego dosadan, bez upoznavanja vršnjaka, bez ičega. Dečak se povukao u jedan od četiri ćoška i sedeo tako nekoliko sati, potpuno sam, ne progovorivši ni sa kim, sve dok se na vratima nisu pojavili roditelji... ali ne njegovi. Skočio je kao da je ugledao Deda Mraza kada su se vrata otvorila i čovek u odelu i s aktovkom ušao u prostoriju, ali se veoma razočarao kada je shvatio da to nije njegov tata. I onda tako još dvadesetak puta, sve dok nije ostao sam sa mutant-vešticom, u ovoj neobičnoj prostoriji.

– Mali... meni je radno vreme još malo pa prošlo... Ja da ti glumim ličnu bebisiterku neću! Gde ti je otac?

Još reči koje Vlada ne razume, pogled još smrknutiji nego malopre... Vlada je samo tužno slegao ramenima i ponovo seo u svoj ćošak... i sedeo tamo još pola sata kada su se vrata prostorije otvorila po ko zna koji put u tom danu. Gospodin Mitić i Ema, Vladina tri godine starija sestra ušli su u sobu.

– Bilo je zaista krajnje vreme – promrmljala je Verka tako da jedino samu sebe čuje.

Vlada je potrčao ka sestri i zagrlio je kao da se nisu videli godinama, dok su mu po drugi put u tom danu suze krenule same od sebe.

– Izvini, Vlaki, zadržali su me na poslu, a morao sam i po Emu u školu, mamu je izgleda uhvatio grip...

Ali Vladu to više nije bilo briga – sada su tu, i to je jedino važno!

Ova užasna agonija trajala je predugo, ali se završila! O, kako se samo prevario... Plakaće mali Vlada ponovo, i ponovo će trpeti kandže i smrknete poglede, i ponovo će sedeti sam...

Ono što Vlada nije razumeo jeste činjenica da će i narednog dana, i danima potom, biti vraćan na to grozno mesto.

Dani koji su usledili bili su isti kao prvi dan u obdaništu. Ista smrknuta lica starijih žena i isti zbunjeni pogledi radoznale dece koja se nisu ni trudila da mu priđu, što mu i nije smetalo. Sedeo je tako sam, okružen tugom i nostalgijom za domom. Svaki trenutak činio mu se težim od prethodnog, svaki dan duži. Tako je Vlada vezao celu radnu nedelju, odnosno pet dana, ne progovarajući ni sa kim, a kada bi se vratio kući, pravio se da je sve u redu – kao da se narednog dana neće vratiti na ono mesto, iako je znao da nije u pravu.

Posle vikenda, koji je trajao koliko i treptaj oka, usledio je tmuran ponedeljak, a za Vladu je to značilo još pet dana užasnog mučenja u ćošku prostorije na mestu zvanom vrtić. Naravno, kao i svaki put pre toga, mali Vlada nije bio u pravu. Ovaj novi ponedeljak doneo je još jednu pridošlicu u vrtić, devojčicu koju Vlada nije do tada video, a s obzirom da ju je dovela direktorka, u pratnji roditelja, to je, znači, njen prvi dan ovde. O, kako je Vlada želeo da vikne: „Beži s ovog mesta, spasi se tuge!“ Ali, naravno, nije to učinio, i devojčica se pridružila grupici, s istim smrknutim licem koje je i sam Vlada imao pre tačno nedelju dana. Radoznala lica ostalih ovoga su puta, naravno, bila upućena njoj, ali opet bez pozdrava i bez dobrodošlice. Šta li je s ovom decom..., pitao se Vlada, da bi posle nekoliko minuta skupio hrabrost i prišao devojčici. Petogodišnjakinja se Vladi na prvi pogled dopala. Prvo, njen pogled nije bio onako smrknut i nezainteresovan kao kod ostalih; drugo, taj pogled njenih dečje plavih očiju, učinio je

da se Vlada oseća manje bedno i manje nevažno u tome skupu dece.

– Čao, ja se zovem Vladimir, zovu me Vlada. Kako se ti zoveš? – izrecitovao je baš kao što ga je mama Hristina naučila.

– Čao... – izustila je devojčica pomalo uplašeno – ja sam Nataša, mama i tata me zovu Nata...

I tako je počelo drugarstvo, drugarstvo izolovano od ostalih, ali iskreno, pravo dečje drugarstvo. Dani su proticali, a mali Vlada i mala Nata postali su nerazdvojni. Vladimiru se opet vratio osmeh na lice a odlazak na to mesto nije mu se više činio tako groznim...

Sve do takozvanog „onog“ petka, a bilo je to u trećoj nedelji Vladinog boravka u vrtiću. Tog dana Vlada je shvatio da, koliko god to mesto izgledalo grozno na prvi pogled, uvek može biti i gore!

Vlada i Nata sedeli su u svom zabačenom delu sobe i igrali se minijturnim audijem i ferarijem, a Verka, koje se možda sećate i kao Ursula-Grdane, izmigoljila se iz svog zmijskog legla u hodnik, i pušila svoju četrnaestu cigaretu tog jutra. Vlada nije ni primetio da se nekoliko dečaka i devojčica došaptava tik pored njih, i zloćudno se kikoću. Odmah zatim usledio je jak tresak, koji je Vladu i Natu naterao da se trgnu, da bi besna Verka ušetala u prostoriju, još uvek s cigaretom u ustima. Naime, Verkin minijturni televizor, na kojem je od ranog jutra pratila sve moguće serije, nekako se našao na podu, sa nesumnjivo slomljenim ekranom i još nekim delovima koji su nepravilno strčali iz njega.

– KO JE OVO URADIO?

Na trenutak tajac, a zatim:

– Bio je to Vlada, vaspitačice, lično sam ga videla – došlo je od devojčice sa kojom Vlada nikad nije ni reč progovorio, a bilo je to praćeno potvrđivanjem nekolicine dečaka – koji su zapravo i bili odgovorni za taj „zločin“.

Ovo je Verki bilo dovoljno. Pre nego što je stigao bilo šta da kaže, pre nego što se uopšte povratio od šoka i iznenađenosti, vaspitačica je Vladu snažno zgrabila za kosu i dok ga je vukla po obdaništu, mrmrljala je nešto poput:

– Otkad si došao praviš mi probleme... sad ćeš ti da vidiš šta je izolovanost...

Dok je pokušavao da spase kosu iz Verkinih kandži, Vlada je na trenutak spazio Natin pogled i u njemu strah i zbunjenost. To je bilo i poslednje što je video: Verka ga je bukvalno odvušla niz stepenište, otključala vrata jedne od mnoštva prostorija i ubacila ga unutra, a zatim i zaključala. Dok je odlazila, ponovo se čulo mumljanje:

– Ti ćeš moj portabl-televizor... Gde li te samo napraviše oni tvoji...

Sekunde su bile potrebne da Vlada shvati da je sam i zaključan u podrumu koji je bio duplo odvratniji od svih prostorija u tom zdanju zajedno. Cigle, neke prašnjave kutije i gomila različitih paukova koji kao da su s plafona vrebali svoj novi plen. Sekunde su bile potrebne i da Vlada počne glasno da plače, lupa na vrata i zove u pomoć mamu, tatu, sestru... Natu.

Verka je naravno spadala u lukavi deo osoblja te ustanove – „oslobodila“ je petogodišnjeg roba čim su prvi roditelji počeli da pristižu. Do tada, Vlada je već bio malaksao od plakanja i vrlo gladan s obzirom da je sate

proveo družeći se s prljavštinom zaboravljene prostorije ovog nakaznog mesta, koje mu je sada postalo za još jednu nijansu odvratnije nego što je do tada bilo.

Iz nekog, njemu neobjašnjivog dečjeg razloga, Vlada je smatrao da će samo dodatno pogoršati ovu situaciju, mada je to naizgled nemoguće, ako ovo ispriča roditeljima, tako da je sve jednostavno prećutao i odlučio da događaj „izbriše“ iz sećanja. Čamljenje u podrumu jednom petogodišnjaku bilo je grozno i nezaboravno iskustvo, ali je Vlada jednostavno odlučio da ga – zaboravi.

Naravno, Verka, monstruozi stvor kakav je bila, nije Vladinim roditeljima podrum pomenula, ali je Zoran morao da plati televizor; Vladi se učinilo da je ovaj novi daleko bolji i skuplji od starog krša zbog kojeg je Verka propuštala sve zarad radnje serija.

Narednih dana Vlada je nastavio da se druži s Natom, izolovaniji nego ikada ranije. Bilo je ovo prvo iskustvo u kojem je naučio da ljudi, u ovom slučaju deca, mogu da budu zli i pokvareni i bez nekog objašnjivog razloga.

– Nisi rekao mami i tati da je Vesna lagala, nisi rekao nikome... – govorila je Nata Vladi jednog sasvim dosadnog dana. Vesna je bila devojčica koja je optužila Vladimira.

– Ne... –usledio je kratak odgovor.

– Zašto, Vlado?

– Neću da znaju... Ne želim da pričam o tome, ne želim da to postoji... – dečji način da objasne kako žele da nešto zaborave.

– E, pa, kada tvoji roditelji budu došli po tebe, ja ću im sve reći!

– Ni slučajno, Nataša! Neću da pričam o tome...

– Moraju da znaju, ti nisi kriv, bila sam tu....

– Ako si bila tu, što tada nisi nešto rekla? Nisi htela da se svađaš s ostalima, ili si se previše uplašila vaspitačice?

– Ne, ja sam...

– Znam da liči na vešticu, ali ne bi te pojela da si samo pokušala da kažeš tada...

Ali Vlada nije završio misao jer se prolomilo:

– NA VEŠTICU?!? Znači tako o osobi koja pola svog dana posvećuje maženju i paženju maminog i tatinog sinčića... Đubrencu malo razmaženo! Mislim da se ti nisi dovoljno nagledao podruma, a?

– Ne, vaspitačice, Vlada nije pričao o Vama...

– Hahaha... pa slušam razgovor od početka, lažljivice mala! Mislim da ćeš mu se i ti pridružiti... Šta ti misliš o tome?

– Ali mi nismo...

To je bio nesumnjivo uzaludan pokušaj spasavanja jer su pet minuta docnije Nataša i Vlada bili zaključani u podrumu. Naravno, podrum je delovao još strašnije i odvratnije kada je Vlada ušao u njega po drugi put, ali sada nije plakao. Nataša jeste, dugo. Bila je uplašena, našla se u neobičnoj situaciji, a i devojčica je. Iz nekog razloga Vlada se sada nije plašio. Shvatio da je sve manje strašno kad nisi sam.

– Ne plači, Nataša, doći će naši mame i tate po nas... Ne plači...

– Mrzim jee... – čulo se kroz plač – ona je gadna stara babetina i muči naass...

– Znam, jeste...

I tako sklupčani, bez doručka, sedeli su Nataša i Vladimir u mraku gde su im jedino društvo bili pauci i kojekakve bubašvabe. Previše za malu decu... Nataša je

plakala još malo, zatim se smirila i ljutila na vaspitačicu, pa je opet plakala. I kao i prošli put, vaspitačica Verka pustila ih je ranije, neposredno pre nego što su roditelji počeli da pristižu...

– Jeste li se združili tamo dole, a? – smejala se pokvareno.

– Jesmo! – odgovorio je Vlada dok je Nataša brisala suze s lica, tonom koji bi se mogao pripisati samo optuženiku koji je upravo smešten na električnu stolicu, ili pre nego što mu stave omču oko vrata. Ali Verku je više iznenadio Vladimirov pogled nego boja glasa.

– Ne gledaj me tako, mali! Čuješ li me? Sam si kriv što si dospeo dole! NE GLEDAJ ME TAKO!

– Dobro, neću... vaspitačice! – bio je to isti ton glasa i isti pogled u očima. Oči prepune prezira i mržnje, onako kako biste gledali nekoga ko vam je upravo pregazio psa.

– Izgleda da ti se dopalo tamo... Boravićeš ti još u tom podrumu, ja da ti kažem...

Nataša se smirila, Vlada ništa nije odgovorio na ovu „opasku“. Počeli su utom da pristižu i prvi roditelji, tako da je ovaj visoko intelektualni razgovor bio završen. Kad se ubrzo i Zoran pojavio na vratima, Vlada mu prvi put nije potrčao u susret, štaviše – pokušao je da ga ignoriše, što je naravno nemoguće kada neko dođe s namerom da vas odvede kuci.

– Mališa, dopada ti se izgleda ovde sve više, a? Da te ostavim još malo?

– Bio je divan kao i uvek – rekla je Verka s nameštenim osmehom.

Vlada nije mogao da ne primeti koliko grozno izgleda ta žena dok joj se lice razvlači u tu čudnu grimasu.

– Ne sumnjam ja, momčina je to tatina...

Komentar je praćen Verkinim kolutanjem očima, koje Zoran nije video, ali Vlada, naravno, jeste. A pre nego što će krenuti, Vlada je prišao Nataši i tiho joj šapnuo na uvo:

– Ne pričaj ništa mami i tati... molim te.

Nevoljno je klimnula glavom.

Kod kuće se nije ništa promenilo, sem što je Vlada bio nešto tiši nego inače, što je naravno izazvalo komentare da se „zaljubio“ – mada deca tog uzrasta ne znaju ni šta to znači. Ali komšiluk je komšiluk.

– A slatka je mala... Nata se zove, zar ne, Vlado? – pitao je Zoran te večeri dok je Hristina pekla palačinke za goste koje su činili komšija, komšinica, komšija, još dve komšinice i neki lik „iz kraja“.

– Da, tata... Nataša, zovemo je Nata.

– Jao, čuj ti njega što se uobrazio... zovemo je Nata – čula se Hristina uz zvuk prštanja ulja po tiganju.

– I je l' ti sviđa Nata, Vlado? – pitao je jedan od komšija.

– Dobra je drugarica...

– A je l' ti se sviđa?

– Ne znam...

Zapravo, Vlada nije znao šta ga taj čovek uopšte pita, ali izgleda da je odgovor bio dobar jer su ga propratili gromoglasan smeh i pljesak Vladinog oca.

– Pa je l' to moj sin ima prvu simpatiju?

Što se Vlade ticalo, ta rečenica je glasila: „Pa je l' to moj sin ima prvu blablaba?“

– Šta je simpatija? – normalno pitanje kada ne znate značenje neke reči a previše ste mali da biste potražili u rečniku.

– Pa to je kad ti se sviđa neka devojčica, pa ti je lepo kad si s njom... – pokušala je da objasni jedna od komšinica.

– Da, imam simpatiju... – rekao je Vlada i nasmejao se prvi put te večeri. To je bio i kraj toga razgovora, uz još smeha i pljeskanja. Odrasli su bili zadovoljni razgovorom, pa se Vlada vratio u svoju sobu gde je Ema na televiziji gledala crtani film.

U Vladinom životu, Ema je bila jedina osoba kojoj je mogao baš sve da kaže. I kada je ljut i kada ga nešto boli, i kad ga „nerviraju“ mama i tata... baš sve. Ali, situaciju vezanu za podrum odlučio je da čak i njoj prećuti: smatrao je da je i više nego dovoljno što njegova „simpatija“ to zna, čak je i sama bila učesnik.

Narednih dana Verka je odlučila da ne obraća previše pažnje na Vladu i Natašu. Možda joj je iz peta doprlo do mozga da nije pametno, a ni zdravo, zaključavati petogodišnjake u prostoriju koju i domar zaobilazi. Možda se uplašila njihovih roditelja i šta će učiniti ako saznaju. A možda ju je malo i potresao pogled u Vladinim očima, pogled koji do sada nije videla ni kod koga, a kamoli u očima dečaka koji je po svemu sudeći pravi cmizdravac. Možda!

Prošlo je skoro dve nedelje od poslednjeg zaključavanja u podrum i Vlada i Nata prestali su da pričaju o tome. Štaviše, zaokupljeni su bili novom temom, a to je izgradnja novog igrališta u parku vrtića. Kao i sva deca toga uzrasta, podrazumevalo se da budu uzbuđeni što će imati nove tobogane, vrteške i ostale stvarčice koje se nalaze po igralištima, a služe da vaspitačicama olakšaju pušenje brda cigareta i ispijanje litara kafa, dok se mališani bezbrižno igraju na super-ultra-modernim spravama koje je

obezbedio niko drugi do otac jedne od devojčica – Vesne. Naime, njen otac bio je vlasnik neke grand-de-luks firme, imao je brdo para, pa zašto da ne investira u „instituciju“ u kojoj njegova ćerka provodi najveći deo svog vremena. Bolje da ga smatra dobrim ocem na taj način, nego da mu stalno zamera kako nikada nije kod kuće... kao Vesnina majka. Njena mama je klasični *moneyhunter*: ceo grad zna da je došla iz pitaj-boga-koje selendre ne bi li „ugrabila“ dobru priliku; udala se sa sedamnaest godina, a sa devetnaest rodila prvu ćerku.

– ...i čula sam da će biti veeelika vrteška na sredini, moći ćemo svi da stanemo na nju – ta rečenica izgovorena je tokom Vladinog i Natinog razgovora.

– Da, Nataša. Mi ćemo moći da stanemo na nju! Vas dvoje tu ne spadate! – došle su gotovo preoštre reči za malu devojčicu.

– Zašto, Vesna? Zašto Vlada i ja ne možemo da se igramo?

– Zato što ste vas dvoje bezobrazna deca i mame i tate vam nisu bogati!

Svašta deca govore kada slušaju razgovore svojih roditelja koje ovi vode, telefonom, sa drugim roditeljima. Vesna je volela da od svoje preobrazovane mame – koja je završila dva fakulteta i tri više škole za samo godinu dana (naravno, uz malu pomoć svog muža i njegovih para) – „kupi nove reči“.

– Mi nismo bezobrazna deca, ti si bezobrazna! – Vladi je bilo dosta što ga je ova mala glupača oterala prvi put u podrum, a sada ga još i vređa. I to pred simpatijom!

– VASPITAAAČIIICEEEEE!!!!

Kao iz topa ispaljena, Verka je već bila pored male Vesne, s nekim neobjašnjivim izrazom lica, ali okrivićemo

za to Migel-Anhela koji je upravo zaprosio Rosalindu ili Esmeraldu, a ona je to odbila zato što čeka dete Rodolfa-Hulija, koji je polubrat Migelu, ali oni to još ne znaju... da ne zamaramo sa serijama.

– Reci, Veki, ko to tebe dir... Zнала sam! Šta su ova dva mala nevaljalca opet uradila?

– Ništa nismo...

– Tišina! Pitala sam Vesnu, a ne tebe, mala nevaspitanice! – odbrusila je vaspitačica, što je Vesnu nateralo da se nasmeje, da bi, čim je pogledala u vaspitačicu, složila tužan izraz lica, i rekla:

– Meni je Vlada rekao da je moj tata lopov! – reč koju je čula u nekoj priči o njenom tati, u lošem kontekstu. Vesna naravno ne zna šta je „loš kontekst“ ali zna da to, kada neko ljutito viče, nije ništa dobro.

– SRAM TE BILO! Kako se usuđuješ da divnog čoveka... Ma tebi se jednostavno podrum sviđ...

– To je laž! Vlada nije rekao ništa kao to...

– Mala! Tebi niko nije dozvolio...

– Ali kada laže, vaspitačice, ništa nismo rekli za njenog tatu... – pokušavao je sada i sam Vlada da se izvuče iz ove situacije u koju je ponovo upao ni kriv ni dužan.

– TIŠINA! Idete u podrum oboje! DOSTA MI VAS JE!

– NE! NE IDEMO!

– KAKO SE USUĐUJEŠ? Pokvareno malo derište, mamin sin... navikao tako kod kuće, misli da može i ovde... – počela je Verka, sada već poluživčano, da govori Vladimiru, i rukama pošla da ga uhvati za kosu.

Vlada se ovaj put izmakao.

– Ne idemo u podrum, matora, odvratna VEŠTICE!

– Vlado... – Nata je sada bila vrlo uplašena i uznemirena, čak je i Vesna promenila izraz lica na ove Vladine reči. Možda nama sada ne zvuče toliko strašno, jer na kraju krajeva Verka je bila sve to što je Vlada nabrojao, ali opet, kada sve to izgovori stidljivi petogodišnjak, ostali svi ostanu malo zbunjeni i šokirani.

– Ti, malo đubrence! Šta si mi to rekao??? – Verka sada nije vikala, ali je to na neki način još više uznemirilo Natašu jer je znala da se ne sprema ništa dobro.

– To što si čula! Grozna si, i ovo mesto je grozno... i kada pomislim da treba da se vratim ovde svaki dan, bude mi muka!!! Mrzim te i mrzim ovo grozno smrdljivo mesto i tvoje serije i sve ove ovde...

Vladu je Verka ali ovaj put prekinula šamarom. I to ne bilo kakvim, već pojakim šamarom, koji je Vladu oborio s nogu, „u lošem kontekstu“.

– BEZOBRAZNIČE MALI!!! KO TE TERA DA BUDEŠ OVDE? TEBE ĆU JA DA PREVASPITAM, BEZOBRAZNIČE!!! – Verka je sada već urlala, uznemireno posmatrajući kako se Vlada podiže s poda i drži se jednom rukom preko obraza. Pogled koji joj je Vlada uputio ispred podruma nije ništa naspram ovog koji joj je uputio dok je posmatrao kako urla, izbacuje gomilu gluposti, koju Vlada ne razume, i pljuvačku, svud po njemu.

Zatim se desilo sledeće: prvo je Vlada iz sve snage koju je mogao da skupi, a to i nije previše uzevši u obzir građu i godine, šutnuo Verku pravo u cevanicu, Vesna je vrisnula, Nataša je viknula: „Ne, Vlado!“ a Vlada je potrčao koliko ga noge nose pravo ka izlazu.

– Stani, mali!!!

Naravno da Vladi nije padalo na pamet da stane i sačeka poludelu Verku koja se ponašala kao da ju je šutnuo nosorog a ne malo dete. Potrčala je za Vladom čim je došla sebi, a za njom i Vesna i Nataša, a za njima još nekolicina dečaka i devojčica koji su sve to posmatrali.

Vlada se primicao izlaznim vratima obdaništa i zaleteo se pravo na njih. Naravno, bila su zaključana jer niko pametan ne drži otključano obdanište kada je puno nemirne dece... a i dece koja jednostavno žele da pobegnu. Ne znači to da u ovom obdaništu rade pametni ljudi, već: protokol je protokol.

Vlada je pogledao iza sebe i primetio da se Verka kreće vrlo sporo, bez obzira što trči, zato je odlučio da pokuša ponovo, samo sa drugim vratima – sa druge strane Verke i gomile koja ju je pratila. Dao je ponovo sve od sebe i potrčao pravo ka Verki.

– Sad si moj...

Verka nije očekivala da će Vladimir da nastavi da trči, tako da je čudni potez rukama kojim je pokušala da ga zaustavi, ostao to – čudan potez rukama. Vlada je uspešno zaobišao Verku, usput uspeo da gurne Vesnu, koja je pala na neke dečake iza sebe, i nastavio da trči ka zadnjim, izlaznim vratima.

– Ne tamo, mali! Gradilište je tamo! – prvi put se u Verkinom glasu osetila doza straha, na koju Vlada nije obratio pažnju.

Otvorio je vrata, presrećan što je konačno uspeo da izađe napolje. Nije primetio čak ni nekolicinu radnika koji su mu nešto dovikivali... Prošao je pored njih tražeći put do kuće. Samo što mu se učinilo da ovaj put ne poznaje.

– Vladimire! VLADIMIRE, VRATI SE! TAMO SU MAŠINE! – vikala je Verka s početka dvorišta-gradilišta na kojem su bili radnici, pesak, gomila gvožđa i nekoliko mašina.

– Ja ću ga dovesti – rekao je jedan od radnika, što je Vlada čuo, okrenuo se i primetio čoveka u narandžastom odelu kako ide ka njemu. Neće dozvoliti da ga sada uhvate. Ne posle ovoliko truda i muke. Nastavio je da trči.

– MALI, NE IDI TAMO!!!

– VLADIMIRE, KUNEM TI SE, PROVEŠĆEŠ OSTATAK ŽIVOTA U PODRUMU!!!

– DEČKO, VRATI SE! – vikali su radnici.

– Vladooouou!!!! – vikala je i Nataša.

Vlada je sve čuo, ali nije hteo da se vrati. Hteo je da jednom zasvagda pobegne iz tog pakla koji ga je svakodnevno okruživao; ne može više da se pravi da je sve u redu i da će se jednog dana sve promeniti nabolje, kada se iz dana u dan, iz nedelje u nedelju sve gore i gore stvari dešavaju.

Trčao je. Trčao je do trenutka kada mu je noga naglo skliznula u nešto. Nije ni primetio ogromnu rupu na sredini dvorišta, predviđenu za vrtešku. Nije ni primetio da je u dnu rupe gomila nekog gvožđa iz kojeg su strčali ekseri, i to mnogo veći od onih kojima je njegov tata kačio slike na zid.

Okliznuo se i činilo mu se da pada čitavu večnost. Ekseri su bili sve bliže i bliže, a neka velika šipka kao da se primicala njegovoj glavi. Učinio mu se poznatim ovaj prizor beskrajnog padanja, i to je poslednje čega se seća pre nego što je iz sve snage tresnuo na gvozdene šipke.

– Zaustavili smo krvarenje; čini se da neće imati ozbiljnijih problema s kičmom i hodanjem...

– Ozbiljnijih?

– Pa znate kako, ne bih da vas lažem, ali pad je bio vrlo nezgodan. Kao da nije ni pokušao da se zaštiti rukama. Srećom, klin je rasekao samo deo lica, ali ne garantujem vam da neće ostati ožiljci. Nema, na svu sreću, preloma kičme, samo se dobro isekao na više mesta a ni nogu nismo morali da amputiramo...

– Da amputirate?!? Pobogu, zar je toliko ozbiljno?

– On ima samo pet godina – dodala je Vladina majka.

Razgovor su vodili Zoran i Hristina sa doktorom koji je upravo operisao Vladimira, spasio mu na neki način život, i obe noge stavio u gips.

– Znam, znam... ali morate i vi nama da verujete. Možda će neko vreme hramati na nogu na kojoj je imao tri preloma, na desnoj je samo naprsila kost...

– O, Bože...

– Gospođo, kada sve prođe, sećaćete se ovoga samo kao ružnog sna...

Ružan san... Vladi se sve činilo kao ružan san do trenutka kada se probudio okružen belim pločicama, stalnikom za infuziju... potpuno sam u sobi koja mu je delovala kao čista suprotnost onom čuvenom podrumu, zbog kojega je i dospao ovde gde se sada nalazi.

– Maaaamaaaaaa!!!

– Probudio se!

– Vlado, sine... da li te boli?

Nije odgovorio, samo je počeo da plače. Hristina ga je zagrlila, ali doktor ju je polako odgurnuo objašnjavajući kako to sada može biti loše po njega, s obzirom da je ceo u zavojima i gipsu.

– Mama... ja te volim! – nije znao šta drugo da kaže, a ove reči učinile su mu se kao jedino moguće. Hristina je takođe počela da plače, a zatim i Zoran.

– Kako se ovo desilo? – upitao je doktor posle nekog vremena.

– Hteo je da vidi novo igralište... znate kakva su deca... Nisu mogli da ga stignu...

Vlada je znao da je Verka slagala ne bi li svoju glavu izvukla iz čitave situacije, ali nije mu to bilo bitno. Neće se vraćati na ono mesto, bar ne neko vreme. Bitno je da je sada sa roditeljima tu gde jeste, živ... i ne baš sasvim zdrav, ali učinilo mu se da je to sada manje važno.

Ležao je na tom mestu skoro nedelju dana, a Zoran i Hristina naizmenično su se noću smenjivali i dežurali pored njega. Često su ga obilazili i babe i dede, komšiluk, Ema...

Doktor je jednog dana najavio da će mu skinuti zavoje s lica i ruku, što je izazvalo čudne reakcije svih oko njega, reakcije koje Vlada nije mogao da shvati. S druge strane, Vlada nije znao ni zašto je u zavojima, ni zašto ne može da pomera noge, ali nije postavljao pitanja.

U sobi su bili Hristina, Zoran i Ema kada je ušao doktor – sa blagim osmehom na licu, ali i s malom dozom straha.

– Kako se osećamo danas, momčino?

– Dobro – Vlada je samo slegnuo ramenima.

– Spreman za skidanje zavoja, da vidimo šta smo napravili?

– Da... – rekao je Vlada, mada nije tačno znao na šta se ova rečenica odnosi.

– Onda... idemo...

Doktor mu se primakao i počeo lagano da odmotava zavoje s njegovih ruku. Na nekim mestima videle su se rane, negde samo beli ožiljci kao posledica klinova koji su ga isekli dok je padao.

– Ovo ne izgleda sasvim loše... Ema, da li bi htela da na trenutak izađeš iz sobe? – ljubazno je rekao doktor, a Ema ga je, jednako zabrinutog izraza lica, poslušala.

– Moram da vas upozorim, ruke me nisu ni zabrinjavale... U pitanju je klin koji mu je..pa ne postoji fin način da kažem... probušio obraz... posekotina je bila duboka, skoro je izašao sa druge strane...

– Ne pred njim... – rekao je Zoran prekidajući doktora u pola rečenice.

– Svakako, izvinjavam se... samo budite spremni...

Doktor – koji očigledno nema smisla za saopštavanje ružnih vesti, primakao se Vladinoj glavi i počeo da odmotava i taj zavoj. Kada je završio, zbunjeno je pogledao Vladu, koji mu je još zbunjenije uzvratio. Hristina je počela da plače.

– Ne razumem... znam da je bilo loše, ali ne bi trebalo...

– On neće... on će ostati ovakav?

Ovo pitanje ostalo je bez odgovora. Vladi nije bilo jasno zašto ga svi uplašeno gledaju i zašto mama plače. Pa tu je, živ je... Ne razume problem. Onda se uhvatio za lice što je doktora nateralo da ga sada već uplašeno pogleda. Tu je bio... Osetio je pod prstima veliku, široku izbočinu koja se prostirala od levog uva, preko obraza do brade. Ožiljak.

– Mama?

Hristina je nastavila da plače jer nije mogla da skupi snage da odgovori. Zoran je potapšao sina po glavi, ali s

jedva zadržavanim suzama u očima. U tom trenutku u sobu se vratila Ema.

– Ema? Neee... izađi!

Prekasno.

Ema je već ušla u sobu i videla svog malog brata kako leži na krevetu sa deformisanim licem. Vrisnula je, a zatim počela i da plače. Brže nego što je ušla, izletela je iz sobe, a Zoran je krenuo za njom. Ovo je za Vladu bilo previše: konačno je shvatio da nešto nije u redu s njim, pa je počeo i on da plače, ali ovoga puta niko ga nije zagrlio. Njegov plač propratili su doktorov zbunjen pogled i Hristinino tiho jecanje.